

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 769/2021
20.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мила Симић, адвокат из ..., против туженог ДОО „Папир Комерц“ из Јагодине, чији је пуномоћник Миломир Веселиновић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2272/19 од 19.09.2019. године, у седници већа одржаној 20.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2272/19 од 19.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 413/17 од 18.04.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужилац у радном односу на неодређено време код туженог послодавца ДОО „Папир Комерц“ из Јагодине и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 268.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда Крагујевцу Гж1 2272/19 од 19.09.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Јагодини П1 413/17 од 18.04.2019. године. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у поступку пред другостепеним судом, с обзиром да је другостепени суд правилно и потпуно применио одредбе процесног закона које су биле од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време на радном месту ..., почев од 01.04.2000. године. Директор туженог је удаљио тужиоца са рада дана 09.03.2013. године због сумње да је као запослени извршио проневеру робе. Од дана када је удаљен са рада, тужилац се није јављао послодавцу, није радио и није прихватио споразумни престанак радног односа по понуди послодавца од 19.03.2013. године. Тужени је донео упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду дана 09.04.2013. године, јер је према наводима упозорења, тужилац својом кривицом учинио повреду радне обавезе утврђену Правилником туженог – неоправдани изостанак са посла почев од 11.03.2013. године до доношења упозорења (односно 05.04.2013. године). Тужилац се није изјаснио на упозорење, док је дана 02.07.2013. године сазнао да је од 11.03.2013. године, одјављен са обавезног социјалног осигурања. Решењем туженог од 18.04.2013. године, тужиоцу је отказан уговор о раду јер је својом кривицом учинио тежу повреду радне обавезе утврђене Правилником о раду – неоправдани изостанак са посла закључно са 18.04.2013. године. Решење о отказу уговора о раду примила је супруга тужиоца 14.08.2013. године, а тужилац није тражио поништај тог решења у судском поступку, већ је тужбом у овој парници која је поднета 08.07.2013. године захтевао утврђење постојања радног односа на неодређено време. Правноснажном пресудом Основног суда у Јагодини К 334/15 од 11.07.2016. године, тужилац је оглашен кривим за учињено кривично дело проневере из члана 364. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређено да се утврђена казна неће извршити уколико окривљени за време од две године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

По оцени Верховног касационог суда, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је у радном односу код туженог на неодређено време, из разлога што правни основ за утврђење радног односа на неодређено време, више не постоји. Наиме, уговор о раду из члана 30. Закона о раду је двострано обавезан теретни уговор са трајном престацијом, тако да због одсуства запосленог са рада у континуитету, уговор о раду престаје по сили закона. Недоласком на рад у дужем временском периоду (после истека суспензије, трајно), тужилац је изгубио статус запосленог, који је стекао уговором о раду на онову члана 33. Закона о раду. Међутим, уговор о раду има и нормативно дејство, јер одређује садржину права, обавеза и одговорности сваког запосленог и сваког послодавца. Стога је тужени послодавац по истеку периода од три месеца од дана удаљења са рада био у обавези да тужиоца врати на рад или да му откаже уговор о раду. Као одговор на тужиочево одсуствовање са рада у дужем временском периоду и одбијање споразума о престанку радног односа, тужени је могао да донесе упозорење и решење о

отказу уговора о раду, јер је за то имао овлашћење. Тужилац није тражио поништај решења о отказу уговора о раду, у смислу члана 195. Закона о раду, тако да је решење постало правноснажно и постоји претпоставка да је то решење законито. Стога у погледу правне природе и дејства уговорног односа и радноправног статуса тужиоца у складу са важећим прописима није било сумњи, јер је недоласком на рад (неиспуњењем уговора о раду) у дужем временском периоду и правноснажним решењем о отказу уговора о раду, тужилац изгубио радни однос, због чега је неоснован тужбени захтев за утврђење постојања радног односа.

Ревизијски наводи, да су повређена правила о достављању отказних аката, нису од утицаја, из разлога што је услед губитка права на судску заштиту по тужби ради поништења отказа уговора о раду, тужилац изгубио сваку могућност да оспорава законитост тог решења и поступак у којем је донето. Сходно томе, суд није могао да цени законитост назначеног решења ни као претходно питање у парници за утврђење постојања радног односа, иако би обе врсте тужби у конкретном случају биле у међусобној вези, јер почивају на истоветном чињеничном и правном основу.

Неосновани су ревизијски наводи да тужилац није био у могућности да оспорава решење о отказу уговора о раду са успехом, јер је за престанак радног односа сазнао тек 18.08.2013. године, када је застарелост отказног поступка наступила (члан 184. Закона о раду). Међутим, тужиоцу је отказан уговор о раду због неоправданог изостанка са посла закључно са 18.04.2013. године (последњи дан изостанка), док је за чињеницу престанка радног односа сазнао 02.07.2013. године, дакле пре наступања застарелости.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић